

samarbejdet mellem partierne har været i de enkelte valgperioder.

Ole Borre: Træk af den danske vælgeradfærd 1971-84 i Valg og vælgeradfærd.

Forfatteren er lektor på Århus Universitet.

Problemstilling: Han forsøger at sammenfatte udviklingen i perioden på baggrund af vælgerundersøgelserne af de syv folketingsvalg.

Metode: I undersøgelsen fokuseres på nogle indikatorer for den samlede vælgerbefolknings adfærdsmæssige og bevidsthedsmæssige udvikling.

Konklusion: Undersøgelsen viser en bølge af partiskift og ubeslutsomhed blandt vælgerne i begyndelsen af perioden ledsaget af en udbredt mistillid til den politiske ledelse. Vælgerne drog dog ikke den konsekvens, at de vendte sig bort fra det parlamentariske system og dets organisationer som helhed. Undersøgelsen viser, at den politiske interesse og diskussion ved de fleste af valgene var meget intens, og at vælgerne knyttede bånd til de nye partier og dermed konsoliderede det nye mangepartisystem. Selv om nogle af de traditionelle vælgerbaser er gået i opløsning, er der skabt nye vælgerbaser, der mere bygger på ideologisk fællesskab end socialt fællesskab. Endelig bemærkes, at vælgerne opfattelse af sig selv på en højre-venstre skala spiller en dominerende rolle for partivalget, og at det er et fænomen, som har voksende betydning.

Worre, Torben: Dansk vælgeradfærd, 1987. Torben Worre er cand.scient.pol. og lektor ved Historisk Institut, Institut for Samtidshistorie, Københavns Universitet.

Problemstilling: Worre ønsker at analysere de grundlæggende og varige træk i dansk vælgeradfærd, og hvordan danskerne opfylder vælgerrollen, og ikke kun at begrænse sig til forklaringer på aktuelle stemmeforskydninger.

Metode: Hans data er interviewdata fra folketingsvalgsundersøgelserne fra 1971-84. Bogen bygger på den opfattelse, at mange væsensforskellige, men ofte indbyrdes sammenhængende faktorer er relevante for forståelsen af vælgeradfærd. Hvilke der er de vigtigste, afhænger af, hvilke sider af vælgeradfærden man vil forklare. Bogens samler sig om to emnekredse: 1. vælgeradfærd og beslutningsproces i almindelighed på tværs af partiskel. 2. skillelinjerne mellem partierne, dvs. med forskellene på deres vælgerkorps.

Konklusion: Undersøgelsen viser både kontinuitet og forandring. Det meget stabile danske partisystem er i de senere årtier blevet mere flydende. Der er sket meget store forskydninger i partiernes vælgertilslutning fra valg til valg, men svingningerne foregår inden for visse vide rammer, idet den overordnede ligevægt mellem højre og venstre side af partispektret ikke er blevet røkket. Der synes ikke bag de voldsomme korttidssvingninger at kunne spores nogen langtidsforandring af strukturen i partisystemet. Partisystemets oprindelige snævre tilknytning til den sociale struktur præger stadig vælgeradfærden, men klassepræget er aftaget. Mens vælgeradfærden således udviser stor ustabilitet på kort sigt, er der ikke i valgundersøgelserne grundlag for at påvise nogen grundlæggende strukturændringer i det danske partisystem i de seneste årtier. Det er orienteret efter de samme sociale, ideologiske og parlamentariske skillelinjer som hidtil, men den enkelte vælger er mindre bundet til faste tilhørsforhold og derfor mere modtagelig for skiftende påvirkninger.

Worre, Torben: Vælgerne kryds, Økonomi og Politik, 1987 s. 70-82.

Worre belyser i denne artikel spørgsmålet om, hvad der bestemmer partivalget blandt danske vælgere, og hvad der sker under en valgkamp. Undersøgelsen er baseret på interviewdata fra vælgerundersøgelserne.

Han konkluderer, at næsten halvdelen af de danske vælgere er grænsevælgere, der ikke har afgjort deres partivalg endeligt, når der udskrives valg. De kan med andre ord påvirkes under valgkampen.

Artiklen påviser også, at der eksisterer en overordnet balance mellem højre og venstre i dansk politik, som ikke påvirkes meget af den individuelle ustabilitet og partiernes svingende stemmetal.

Peter Nannestad: Dimensioner i vælgerne opfattelse af partisystemet i Valg og vælgeradfærd.

Peter Nannestad: Reactive voting in Danish General Elections 1971-79, 1989.

Tese: I begge studier ønsker forfatteren, der er professor i statskundskab ved Århus Universitet, at undersøge, om det er muligt at påvise eksistensen af en rimeligt klar, velstruktureret og stabil opfattelse af partierne i det danske partisystem efter 1973 hos den danske vælger-